

LICENCIA DEL ORDINARIO.

NOs el Licenciado D. Isidro de Porras y Montufar, Protonotario Apostolico, Juez in Curia del Tribunal de la Nunciatura de España, y Teniente de Vicario desta Villa de Madrid, y su Partido, Sede vacante, & c. Por la presente, y por lo que à Nos toca, damos licencia para que se pueda imprimir, è imprima el libro, intitulado, *Compilatio Moralis, & c.* compuesto por el Rmo. P. Fr. Valentin de la Madre de Dios, Lector de Theologia Moral, Mystica, y de Escritura, de la Religion de Carmelitas Descalços de la Primitiva Observancia; atento, que de nuestra orden, y comission se ha visto, y reconocido, y no contiene cosa contra nuestra Santa Fè Catholica, y buenas costumbres. Fecha en Madrid à 8. de Junio de mil setecientos y catorce.

*Lic. D. Isidro de Porras
y Montufar.*

Por su mandado.

Joseph Fernandez.

CEN-

CENSURA R. P. M. FR. FRANCISCI BLANCO,
Ordinis Prædicatorum, Theologi, & Concionatoris Regis,
Qualificatorisque Supremæ, & Sanctæ
Inquisitionis.

EX commissione, & mandato Supremi Castellæ Senatus Compilationem Moralem à Rmo. P. M. Fratre Valentino à Matre Dei ex illustri Carmelitarum Excalceatorum Familia, Theologiæ Moralis, & Mysticæ, ac Scripturæ Sacræ Lectore compositam, ac subtilitèr elaboratam, gaudens suscepi, sciens nihil in ea corrigendum, sed potiùs laude dignissimum inveniendum esse, vt ex Authoris nomine, & sua doctissima Familia perspicuum erat, & mihi in eius lectione manifestum. Complectitur enim in se quidquid ad plenam, & faciliorem intelligentiam doctrinæ, de qua agit, desiderari poterat, perspicua veritate, & solida eruditione, explicatum. Et licèt hoc idem argumentum ab aliis doctissimis viris satis eruditè pertractatum fuerit, adhuc tamen in hac compilatione addendum aliquid reliquerunt, vt manifestum est in tot dubiis in ea amplius enodatis: *Vt enim, inquit Senec. in Epist. 33. patet omnibus veritas nondum est occupata, multum ex illa futuris relictum est.* Quæ igitur alii, etsi doctissimi, in sua explicatione propositionum addenda reliquerunt; Author compilationis addit, dubitat, & resoluit; & antè oculos habens quidquid de hac materia scriptum est; ex omnibus meliora secernens, suam compilationem ex diversis Theologiæ Moralis floribus, omnibus similem, & ab omnibus distinctam offert. Cum ergò in hoc opere nullum verbum fidei Catholicæ, Ecclesiasticis Decretis, aut bonis moribus, contrarium inveniatur, dignissimus planè publica luce iudico, vt omnibus profit, quod ad omnium est scriptum utilitatem. Salvo, & c. In hoc Conventu Sancti Thomæ Matritensis, die prima Maii, anno 1714.

Fr. Franciscus Blanco.

LI.

LICENCIA DEL CONSEJO.

DON Santiago Agustín Riol, del Consejo de su Magestad, su Secretario, y Oficial Mayor de la Secretaría mas antigua del; Certifico, que por el Consejo se ha concedido licencia al Procurador General de la Religion de Carmelitas Descalços, para que por vna vez pueda imprimir, y vender vn libro, compuesto por el P. Fr. Valentin de la Madre de Dios, Religioso de dicha Orden, y Lector de Sagrada Escritura en su Colegio de S. Cyrilo de Alcalá, intitulado: *Compilatio Moralis dictorum à pluribus viris doctis ad propositiones damnatas per Summos Ecclesie Pontifices, Alexand. VII. Innocent. XI. & Alexand. VIII. quibus accedit explicatio Decreti Innocent. XII. damnantis propositionem extendentem virtute Bullae Cruciatæ approbationem Confessoris*; Con que la dicha impresion se haga por el original, que va rubricado, y firmado de mi firma: y que antes que se venda, se trayga al Consejo el libro impresso, juntamente con el original, y certificacion del Corrector de estarlo conforme à el, para que se tasse el precio à que se ha de vender, guardando en la impresion lo dispuesto por las leyes, y Pragmaticas destes Reynos. Y para que conste, doy la presente en Madrid, à diez y nueve de Mayo de mil setecientos y catorce.

Santiago Agustín Riol.

FEE DE ERRATAS.

PAg. 2. c. 1. lin. 10. singularia, leg. singulari; lbi. col. 2. lin. 11. quartum, leg. quartò; pag. 9. c. 2. l. 30. inquirendo, leg. inquirendum; & lin. 33. Inquisitionem, leg. Inquisitione; pag. 13. c. 2. l. 9. Missa, leg. Missæ.

Hic liber inscriptus, *Compilatio Moralis dictorum à pluribus viris doctis ad propositiones damnatas per Summos Ecclesie Pontifices, Alexandrum VII. Innocent. XI. & Alexandr. VIII.* demptis his mendis, suo exemplari fidelitè responder. Dat. Matrit. die 14. mensis Maii, anno 1715.

Lic. D. Juan Antonio de Albalà Iñigo

TASSA.

DON Santiago Agustín Riol, del Consejo de su Magestad, su Secretario, y Oficial Mayor de la Secretario mas antigua del; Certifico, que aviendose visto por los señores del Consejo vn libro en quarto, intitulado: *Compilatio Moralis dictorum à viris doctis ad propositiones damnatas*, escrito por el P. Fr. Valentin de la Madre de Dios, Religioso Carmelita Descalço, que con licencia del Consejo ha sido impresso, talsò à seis maravedis cada pliego; y dicho libro parece tiene quarenta, sin principios, ni tablas, que à este respeto monta docientos y quarenta maravedis, à cuyo precio, y no mas, mandò se venda; y que esta Certificacion se ponga al principio de cada libro, para que se sepa el precio à que se ha de vender; y para que conste, doy la presente en Madrid, à veinte y siete de Mayo de mil setecientos y quince.

Santiago Agustín Riol.

AD

AD LECTOREM.

Pro commodiori studio, & faciliiori Lectorum intelligentiâ; de illis opinionibus, quæ inoffenso pede ad practicam reduci possunt, servata Summorum Pontificum sanctissima damnatione propositionum, sæpius iam à viris doctis explicatarum, ad mentem mihi venit compendium eorum, quæ super ipsis ab illis dicta fuerunt, conficere. Et sic, Deo dante, pluribus iam ab hinc diebus perfeci; nescio an dicam, infeci, seu infectus sum. Ideòque hoc illarum compendium appello, seu pro illius fronte pono: *Compilatio Moralis dictorum à pluribus viris doctis ad propositiones damnatas*. Ut vnico hoc libello habeant studiosi præmanibus quidquid, & in plurimum ab omnibus dictum, vt gaudemus possidere.

Ne ergò ex hoc intelligas Ly dicta sic materialitè, & strictè, vt quidquid indirectè (vt ita dicam) & accessoriè, seu quæ diffusè ab illis dicta sunt, hic coacervanda forent, pluresque digressiones, quæ interferunt; hoc namque molestum potius, quam iucundum, vile, & ad studium inducendum, & invitandum esset. Solum ergò accipias Ly *Compilatio dictorum* pro his, quæ propriè ad explicationem propositionum damnatarum pertinent; nimirum, referre opiniones illas, quas viri docti, doctissimè iudicantes, seu Theologizantes, sentiunt ratione solida, vt potè benè, rectè, securèque fundati, his damnationibus non comprehendis; aliasque, etsi paucas meo parvo captu adinventas. Nec insuper sumendum hic iudices Ly *Dictorum*, pro dictis, vt sonat, Grammaticalitè sumptis, id est, eademmet Authorum verba apponenda esse, illa illorum methodo, forma, & ordine. Hoc enim etiam satis perlongum, extensumque evasisset, extra meum attentatum finem; sed sumas, quæsto, *dictorum*, pro sententiis dictorum, hoc est, ea, quæ ab Authoribus dicta inveniuntur, omnia in substantia, & in sensu congesta hic, & succinto reperies calamo. Aliquando tamen, & aliquoties, eadem, & per eadem verba, quia compendiosa, allata videbis. Nec etiam necesse est, nec gratiosum, aggregare in compendio, sive Authores plurimos, sive plurima compilare eorum fundamenta, quibus damnatas propositiones sustentabant; aut multas, quæ illarum dissonantiam,

per-

perniciemque probant rationes, hic apponere: vt aliqui exponentes doctissime, pro suo fuso stylo adducunt. Satis ergo est nobis, scire damnatas esse; & posita pro vera sententia ratione magis arri- dente, genuina magis brevi tractu percurrere illas, referendo, & declarando eas opiniones, quæ à damnatione non inficiuntur, siue vt rectius dicam, non comprehenduntur; & quas ad praxim re- ducere possumus ex illis: proponendo etiam in præcipuis, diffi- cilibusque damnatis specialem, clarumque iuxta pusillum meum ingenium, ne dicam genium, modum, ad earum damnationis fa- ciliorem captum, vt ea, quæ fugere in illis, eaque, quæ apprehen- dere possimus, intelligantur. Benè tamen est verum, quod aliqua, quæ magis curiositatem redolent, & non vtilitate omni carentia, quæ ab aliquibus inventa sunt, non inficior hic intexere.

Aliquando ad Authorem, cuius doctrinam affero, Lectorem remitto, vt illum videas; sed id non tam est, quia quid novum ibi tangat, sed quia id fusiùs tractat, vel quia de eo aliud, aut alia fun- damenta ponit. Authores præcipui, præcipuèque ex professo di- ctas damnationes exponentes, & quorum doctrinam congeriatam profero, sunt, Magist. Lumbier, Filgueira, Torrecilla, Magist. Ho- zes, Corella, & ex aliis, alia selecta infero. Et aliqua (vt dixi) de meo pusillo ingeniolo excogitata illis aggrego.

Aliud etiam opusculum, quod valde plurimi desiderabant, ni- mirum, explicatio Decreti Innocentii XII. damnantis opinionem affirmantem, posse approbatum ab vno tantum Ordinario excipe- re per Cruciatæ Bullam confessiones fidelium in alia, vbi non est approbatus, Diocesi; inuenies in vltimo huius libelli loco, ea bre- vitate, sufficienti tamen declaratione, qua potui, elaboratum, VALE.

AD-

ADVERTENTIÆ COMMVNES ad omnes propositiones.

Adverto 1. quod Pontifex Summus ex Cathedra do- cens, in definiendo res ad fidem pertinentes, & in declarando ea, quæ ad Ecclesiæ mores, & uni- versalem gubernationem spectant, errare non potest, vt do- cent Diana, 2. part. tractat. 2. de infallibilitat. Decret. qui est in fine partis, resol. 9. 10. & 13. & N. Salmantic. tom. 7. tractat. 13. disp. 4. dub. 1. à numer. 5. & intelligitur, vt plurimi asserunt, adhuc extra Concilium, sic loquens. Quod de fide esse, iudicat Diana, resol. 13. An autem, vt Author particularis, errare possit, etiam in rebus fidei, sub lite est. Negat Suarez de fide, disput. 10. sect. 6. num. 12. affirmant Salmant. à num. 7.

2. Adverto 2. quod semel damnatæ, & censuratæ à Pa- pa ex Cathedra loquente, propositiones, tanquam scandalo- sæ, erroneæ, aut hæreticæ, & c. manent ita firmiter in sua damnatione vt tales declaratæ, quod nullus Pontifex pos- sit, si ad mores pertinent, licitam reddere illarum practicam; & ista est, quæ præcipuè in propositionibus Alexand. VII. & Innocent. XI. damnatur. Ratio est: quia illas damnare, est declarare, aut veritatem speculativam circà fidem, aut veritatem practicam ad mores, id est, declarat, aut falsita- tem earum speculativam, aut damnum ad practicam; ita communiter in quo, vt dictum est, errare non potest Summus Pontifex.

3. Adverto 3. quod in Decretis, quibus damnantur om- nes in hoc libello ponendæ propositiones à tribus relatis iam Pontificibus, ponitur excommunicatio ipso facto incurrenda ab his, qui cuiuscumque sint dignitatis, aut conditionis illas, vel illarum aliquam coniunctim, vel divisim defenderit, vel ediderit, vel de eis disputativè, publicè, aut privatim tra- ctaverit, vel prædicaverit, nisi forsan impugnando. A qua excommunicatione non possit (præterquam in articulo mor- tis)

tis) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, absolvi, nisi à Romano Pontifice pro tempore existente.

4 Adverto 4. præter excommunicationem imponunt prædicta Decreta præceptum in virtute Sanctæ obedientiæ, & sub interminatione Divini iudicii omnibus Christifidelibus, cuiuscumque dignitatis, conditionis, aut status sint, ne dictas propositiones, aut illarum aliquam ad praxim deducant. Nota tamen, quod ex eo præcisè quod practicentur, non incurritur excommunicatio.

5 Adverto 5. quod prædicta Decreta secundum id, quod habent damnationis, non indigent ad eius validitatem, & observantiam, quod hoc, vel illo modo promulgentur, nam quomodocumque venerint certò in fidelium notitiam, ad ita sentiendum, & practicandum, ut in ipsis declaratur, obligant. Et eo quòd in ea consideratione non habent rationem legis, aut præcepti, sed declarationis veritatis sentiendæ, & falsitatis fugiendæ. Et quomodocumque veritas cognoscatur, ei assentiendum est. At verò ex qua parte talia Decreta excommunicationem, & præceptum continent, rationem legis habent. Et sub opinione vagatur, etiam in legibus Pontificiis, an debeat lex, ut obliget, in omnibus Regnis, & Provinciis publicari; & affirmat Sotus, libr. 1. de iustit. quæst. 1. articul. 4. §. *At vero*, & Navarrus in Summ. cap. 23. num. 44. & alii. Probabilis tamen opinio negat, ut videri est in *Curso Morali*, tom. 3. tractat. 11. cap. 1. punct. 6. §. 1. Decretum Innocent. XI. certum est in Hispania publicatum esse. Decretum Alexand. VII. non constat in ea esse publicatum. De hoc vide citatum *Cursum*, tom. 4. tractat. 18. cap. 4. punct. 1. num. 7. De publicatione Decreti Alexand. VIII. in Hispania scio nihil.

6 Adverto 6. quid intelligi debeat per hoc, quod est, *Practicare has propositiones*? Et dicendum, quod non est praticare illas, operari illud illicitum, quod illæ malè docent. Vnde si restrictione purè mentali utor, quæ quidem damnata est, & iudico, contra veritatem peccare, non reduco ad praxim illam damnatam propositionem, sed potius cum

cum damnatione me conformo. Practicari autem est, uti restrictione purè mentali sistendo in tenaci iudicio de probabilitate opinionis illam concedentis post notitiam damnationis. Vnde, qui talitè restringeret, peccaret; tum contra veritatem, quia etsi per ignorantiam, culpabilem tamen, restringeret: tum contra præceptum, quia damnatam propositionem practicavit, non duplici peccato ex hac parte: quia motivum præcepti est idem, ac virtutis per damnationem defensatæ. Vide sequentem numerum.

7 Notandum verò, quod si falsitas declarata in damnatione sit in materia levi, leve erit facere quod damnata propositio malè docebat. Practicari autem dictam propositionem erit grave, v. g. in damnatione propositionis octavæ per Innocent. XI. quæ affirmabat: *Quod comedere, & bibere usque ad satietatem, non erat peccatum, dummodo saluti non noceret.* Solum declaratur, quod est veniale; vnde comedere, & bibere usque ad satietatem cum advertentia malitiæ, & damnationis ab Innocentio, solum erit veniale. Practicari autem hanc damnatam propositionem modo dicto numero præcedenti, mortale; tum contra præceptum ex motivo, quod observetur abstinencia, seu prudens moderatio in edendo: tum, quia erit error in fide: nam voluntariè per illam damnatam practicum opponitur potestati declarativæ Summi Pastoris; ita *Torre-cilla* in præmio, diffic. 5. num. 6. cum *Lumbierio*.

8 Adverto 7. quod cum quid odiosum sit harum damnatio propositionum, strictè interpretanda est, maximè in opinionibus, cuius practica præcipuè damnatur; & huiusmodi sunt communiter propositiones damnatæ ab Innocentio XI. & Alexand. VII. vnde solum iudicantur damnatæ prout iacent; talitè, ut non intelligatur damnatum, quod non includitur in stricta, & naturali verborum, seu terminorum significatione; dummodò non sit motivum intrinsecum, & individuale damnationis, ut in propositione 40. damnata ab Alexandro VII.

9 Dixi, *individuale*, quia in odiosis non valet argumentum ab vno ad aliud, ex eo quòd eadem militat ratio: nam quamvis eadem detur, non propterea, quia hoc damnatur, aliud damna-

tum

tum manet, nisi in specie condemnatum sit. Pro quo vide Cursum
Moral. tom. 3. tract. 11. cap. 4. punct. 3. §. 3. à num. 39.

10 Adverto 8. quod respectu propositionum damnatarum ab
Innocent. XI. datur etiam Sanctæ Inquisitionis præceptum, ne ad
praxim quis eas deducat; si autem illud fregerit, non multiplicabit
peccata propter dicta num. 6.

11 Adverto 9. quod qui huic Decreto Innocent. XI. scive-
rit contraveniri, siue docendo, siue dictas propositiones prædican-
do, obligatus manet, personam contravenientem delatare Sancto
Tribunali, quod poenam in hoc delinquenti suo zelo applicare
vult; & qui aliter fecerit, excommunicationem contra se habet;
non tamen ipso facto incurrendam, eo quod Decretum ait, quod
trina Canonica monitio præmittatur. Nota, quod non datur
propositionibus ab Alexandro VII. & VIII. damnatis Decretum
Sanctæ Inquisitionis.

SANCTISSIMO
GENITRICIS DEI SPONSO,
OMNIUM NEGOTIORUM
OPITVLATORI FELICI,
IMPLICATARUM RERUM
ADVOCATO POTENTI,
CARMELI EXCALCEATI
PATRONO DILECTISSIMO.

Quærenti mihi (Præcelse Patriarcha) tutum pro
meo libello patrocinium, in meam suapte
gratia (& quidem cumulatius plusquam vo-
ta capefferent) descendisti mentem, & nun-
quid: *Sapientio rem, & consimilem tui* ^{Genes.}
invenire poteris? Neutiquam, inter crea-
ta enim, tam collucentia in vertice, quam ha-
bitantia machinam subducti ponderis (vna excepta Deipara, ac
Sponsa tua) nec similem antea visus es, nec habere sequentem;
quando quidem Scalæ illius Iacobæ, quæ Cælos vsque sumitate
tangebatur, supremus gradus existis, qui immediatius Cœli ianux
(nempè Mariæ) dignitate cohares maritali. Quærenti mihi, in-
quam, num rectè? Rectius utique farer; mihi non quærenti occur-
risti: sicut filius tuus legalis: *Inventus sum* (de se inquit) *à non qua-*
rentibus me; palam apparui bis, qui me non interrogabant. Suam in
hoc promptissimam, benignissimamque ostendens beneficentiam.
Tu similiter, qui putativo filio, per quem facta sunt omnia, similli-
mus factus es homo, non tam corporis dotibus, ut plures testan-
tur, quam animæ gratiis, & privilegiis, non te quærentibus be-
nig-

nignissimus ades, ac indigentibus auxilium tuum, ita sedulo præstas, ut abundantes vigeant, potius quam indigeant. Et velut Sol (vt ab Augustino appellaris) nemò est, qui tui benignissimam subterfugiat caloris influentiam. Luculenter, ergò, non minus veritate, quam pietate fretus, adstruit Angelicus Doctor, quod aliquibus Sanctis datum est in aliquibus necessitatibus oppitulari, vt Sancto Antonio ad ignem, at Sanctissimo Ioseph in omni negotio, & necessitate. Cui subscripsit Seraphica Doctrina, & Mater Virgo Theresia (vt Thomistica consueta phrasi) idem, & per eadem ferè verba confirmans.

Sit ergò, fidelis Advocate, huic exiguo operi tua munificentia emolumento, vt dum parva clypeas amplius, & amplius agnoscaris piissimus, ac venereris à cunctis, vt tua addictissima semper concupivit Theresia, & exiguitas operis tanto euecta Patrono despiciatur à nemine. O vtile hoc opusculum extet! Pro gloria Dei, pro gloria Virginis, ac pro gloria tui huius fidelissime custos. Hincque, ò me felicem! Qui curatorem Thesaurorum Dei, horum, quæ de mea Theca, mea pauperie protuli, tutelarem auctulo. Ergò præsta benignus, vt per exitum prosperum, beneficiorum omnium effecti memores, te Patronum dulcissimum, affectuosius venerantes, laudum, indefeso animo contribuamus telos.

**Tuos inter clientes minimus,
& obsequentissimus filius.**

Fr. Valentinus à Matre Dei.

LI

COMPILATIO MORALIS
DICTORVM A VIRIS DOCTIS
AD PROPOSITIONES DAMNATAS
AB ALEXANDRO VII.

PRIMA PROPOSITIO.

HOMO NULO MODO UNQUAM
vita sua tempore tenetur elicere
actum fidei, spei, & charitatis ex vi
præceptorum divinorum ad eas
virtutes pertinentium.
Damnata.

EXPLANATIO.

Homo, vt Pfemet Deus, vt Deus, est obiectum Virtutum Theologalium; & ideo per actus harum virtutum præcipue honoratur Deus ab homine; vt ait D. August. Si queritur quo honoratur Deus? Respondetur, fide, spe, & charitate. Apud Vellal. & ideo pertinent ad primum Decalogi præceptum. Nam, qui in Deum credit, Deum esse summæ authoritatis, & infallibilitatis cognoscit, & protestatur: sperando in eum Liberalissimum, & Omnipotentem, condonatorem peccatorum, remuneratoremque esse pro-

fitetur; & amando illum, super omnia æstimat.

2 Sentiendum est, quod ex vi præceptorum Divinorum ad virtutes Theologales pertinentium, datur obligatio ad eliciendos aliquos vitæ tempore actus fidei, spei, & charitatis: quia ita declarat Alexander VII. dum contrarium damnat.

Constat autem hæc obligatio ex Sacra Scriptura: Nam dicitur primo de fide, in Ioann. 1. cap. 3. *Hoc est mandatum eius.* Et Marc. vltim. *qui non crediderit, condemnabitur.* De spe, ait Psalm. 4. *Sperate in Domino.* Et Paul. ad Roman. 8. *Spe salvi facti sumus.* De charitate, Matth. 22. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & in tota mente tua: Hoc est maximum, & primum mandatum.* Et cum ad nostram iustificationem, ad quam procurandam ex meritis Christi obligamur, requirantur harum virtutum actus, vt ait Trident. sess. 6. cap. 6. Tenemur etiam ad praxim eas reducendas. Ita adducit hic Filgueir.